

8. 2. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Restrukturalizace ve světle návrhu směrnice - příležitost, nebo hrozba?

Orgány EU v současné době intenzivně projednávají návrh směrnice, která by mohla mít zásadní dopad na insolvenční řízení a proces restrukturalizace v jednotlivých státech Evropské unie. Návrh směrnice č. 2016/0359/COD[1] („Návrh“) předložený Evropskou komisí počítá mimo jiné s vytvořením zákonného rámce upravujícího neformální restrukturalizaci finanční angažovanosti korporací („Neformální restrukturalizace“). Takový instrument, po kterém nezřídka volají nejen naši klienti, dosud v ČR chybí. Kromě Neformální restrukturalizace je z Návrhu jednoznačně patrné, že má i nadále docházet k postupnému zvyšování harmonizace vnitrostátního insolvenčního práva jednotlivých států EU. V tomto článku představíme koncept Neformální restrukturalizace a poukážeme na vybrané problematické body Návrhu. U mnoha ustanovení se totiž nabízí riziko jejich zneužití.

Čím se Neformální restrukturalizace liší od reorganizace?

Český insolvenční zákon upravuje jako jeden ze způsobů řešení úpadku společnosti reorganizaci. Reorganizace dlužníkům umožňuje relativně flexibilní řešení krizové situace, které je vhodné typicky u větších subjektů. Reorganizace nicméně podléhá formálním pravidlům insolvenčního řízení, je veřejná a poměrně nákladná.

Neformální restrukturalizace oproti reorganizaci nepředstavuje formální řešení úpadku. Jedná se tak o mimoinsolvenční a v zásadě neveřejné řešení krizové situace, které má naopak úpadku předejít. Podle Návrhu, který zakotvuje povinnost členských států Neformální restrukturalizaci do vnitrostátních právních ráďů začlenit, mají mít navíc dotčené korporace i nadále alespoň částečnou kontrolu nad svým majetkem a každodenním provozem.

Přerušení vymáhání individuálních nároků věřitelů v rámci Neformální restrukturalizace

Jedním z klíčových mechanismů Neformální restrukturalizace má být tzv. přerušení vymáhání jednotlivých nároků. Tento instrument omezuje individuální výkon nároků věřitelů vyjma nesplacených pohledávek zaměstnanců. Opatření má sloužit zejména jako obrana proti věřitelům, kteří nejsou ochotni jednat o restrukturalizaci a své nároky hodlají nadále vymáhat individuálně.

O přiznání tohoto opatření má rozhodovat soud. Jelikož hrozí, že by tento instrument mohl být ze strany společností usilujících o restrukturalizaci zneužíván, mohou se jednotliví věřitelé obrátit na soud, aby opatření neudělil, či již přiznané opatření zrušil. Délka trvání opatření o přerušení vymáhání by standardně neměla překročit 4 měsíce. Příslušná korporace by v jejím průběhu měla připravit plán restrukturalizace.

Mezi další dopady uvedeného přerušení vymáhání patří mimo jiné: i) suspense povinnosti podat

dlužnický insolvenční návrh, ii) omezení práva dotčených věřitelů odstoupit od smluv či bránit plnění z již uzavřených smluv, iii) právo korporace požadovat jmenování odborníka na restrukturalizaci. Zmíněná opatření by měla ulehčit restrukturalizaci a zajistit ochranu společnosti před dodavateli, kteří by jinak přestali plnit.

Financování dlužníků na pomezí úpadku a navrhované řešení

V rámci naší bankovní praxe jsme nesčetněkrát narazili na výraznou neochotu bank a jiných subjektů podílet se na refinancování dlužníků na pomezí úpadku. Řada klientů totiž nechtěla podstoupit riziko, že by poskytnuté financování mohlo být následně rozporováno v rámci insolvenčního řízení odpůrcími žalobami. To platí především u transakcí s mezinárodním aspektem, kdy do hry vstupuje několik odlišných právních úprav insolvenčního práva. Častokrát je však refinancování stávající úvěrové angažovanosti, resp. zvýšení jejího objemu jednou z podmínek zachování provozu závodu a odvrácení úpadku.

Návrh v tomto ohledu nabízí řešení, a to vynětí transakcí z působnosti odpůrcích žalob podle insolvenčního práva. Návrh dále členským státům umožňuje přiznat pohledávkám z nového financování přednostní postavení oproti ostatním pohledávkám přihlášeným do insolvenčního řízení.

Návrh touto ochranou sleduje zejména zvýšení motivace subjektů k poskytnutí financování nezbytného nejen k provedení plánu restrukturalizace, ale též k zajištění provozu závodu v průběhu vyjednávání o restrukturalizaci. Naše zkušenosti totiž ukazují, že bez zajištění cash-flow lze jen velmi těžko zabránit snížení hodnoty společnosti do doby, než bude potvrzen plán restrukturalizace.

Stinnou stranu ochrany nového financování nicméně představuje riziko, že restrukturalizovaná společnost by mohla mechanismus zneužít a uzavřít nevýhodné financování, aniž by jej bylo možné později přezkoumat. Funkce odpůrcích žalob je přitom v případném insolvenčním řízení často stěžejní, neboť jejím prostřednictvím je možné se domáhat neúčinnosti právních úkonů, v jejichž důsledku byli poškozeni věřitelé. V případě neúspěchu Neformální restrukturalizace hrozí, že v následném insolvenčním řízení budou v důsledku nového financování ohroženy oprávněné zájmy jiných věřitelů.

Z hlediska prevence před možným zneužitím má být věřitelům poskytnuta dvojí ochrana, a to kvantitativní i kvalitativní. Ochrana bude poskytnuta pouze pro financování, které bude nezbytně důležité pro další pokračování každodenní činnosti dlužníka nebo pro jeho přežití do potvrzení plánu restrukturalizace. Pokud budou transakce nového financování provedeny podvodně nebo ve zlém úmyslu, budou proti nim moci ostatní věřitelé brojit.

Co bude dál?

Návrh je v současnosti projednáván pracovními orgány Rady EU a jeho konečná podoba pravděpodobně podlehne dalším úpravám. Zásadnější než konečná podoba směrnice nicméně bude způsob transponování úpravy do českého právního řádu. Pokud bude Návrh přijat, přinese jeho transpozice několik dvojsečných ustanovení. Ačkoliv se Návrh snaží zavést řadu pojistek proti zneužití jednotlivých instrumentů, je otázkou, zda bude ochrana dostatečná, nebo zda nová úprava přinese více škody než užitku. Zda půjde o první, či druhou variantu, pak ukáže zejména kvalita transpozice. Možné další trhliny odhalí až její případná aplikace v praxi.

Petr Sprinz,
Partner

Petr Chytil,
advokátní koncipient

[HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 255 000 111

Fax: +420 255 000 110

e-mail: office@havelpartners.cz

[1] Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady o rámcích pro preventivní restrukturalizaci, druhé šanci a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice 2012/30/EU.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)

- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční - judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)